

***Yazma Eğitimi*, Ed. Murat Özbay, Ankara: Pegem Akademi, 2011, X, 237 s.**

Yazma eylemi, kişinin yaşantıları sonucu elde ettiklerini kağıda dökmesinden ibaret sayılamaz elbette. Yazma işine, düşünceden yola çıkılarak başlanır. Düşünce yazma ile şekle girer ve alıcılara ulaşır. Bu süreçte, bireyin “yazmayı” ne kadar bildiği büyük önem taşır. İşte bu noktada, yazma eğitimi öne çıkmaktadır. İlkokuma yazma dönemi ile başlayan bu süreçte bireyin okudukları, içinde yaşadığı çevre, sahip olduğu yetenek, zeka, hayal gücü ve kurgulama becerisi etkindir. “Yazma eğitimi” bu unsurları göz önünde bulundurarak öğrencilerin, bir beceri alanı olan yazma ile ilgili çeşitli üst düzey becerileri (eleştirel düşünme becerisi, yaratıcı düşünme becerisi, iletişim becerisi, araştırma becerisi, problem çözme becerisi, bilgi teknolojilerini kullanma becerisi) kazanmalarını hedefler. Öğrencilere yazılı anlatım metin bilgisi, imla ve noktalama gibi konularda eğitim verilir ve hem kendilerini hem de akranlarını nasıl değerlendireceklerini öğrenmeleri sağlanır.

Bu yazıda bahsedeceğimiz kitap da Türkçe eğitiminin bir alt beceri alanı olarak kabul edilen “yazma beceri alanı” ile ilgilidir. Editörlüğünü, “Türkçe eğitimi” alanının ilk profesörü olan ve halen Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü’nde çalışmalarına devam eden Murat Özbay’ın üstlendiği “Yazma Eğitimi” isimli eser, alanla ilgili uzmanların hazırladığı bölümlerden oluşmaktadır. 2011 yılında okuyucu ile buluşan eser sekiz bölümden meydana gelmiştir.

Kitabın birinci bölümü, Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü’nde çalışmalarını yürüten Duygu Uçgun tarafından hazırlanmıştır. “İlköğretim Programlarında Yazma Eğitimi” isimli bu bölümde, yazma eğitiminin tarihsel süreç içindeki gelişimi ele alınmış ve bu amaç doğrultusunda Cumhuriyet döneminde ilköğretim okulları için hazırlanan programlar hakkında bilgiler verilmiş ve yazar tarafından çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim üyelerinden Halit Karatay’ın hazırladığı “Süreç Temelli Yazma Modelleri: Planlı Yazma ve Değerlendirme” isimli ikinci bölümde ise; süreç temelli yazma yaklaşımı aşamalı bir şekilde açıklanmıştır.

Kitabın üçüncü bölümü “Yazma Eğitiminde Aşamalı Gelişim” adıyla, Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim üyesi Eyyup Coşkun tarafından kaleme alınmıştır. Coşkun, bu bölümde ilköğretim öğrencileri için yazma eğitiminin basamaklarını ve bu basamaklarda öğrencilere yardımcı olacak etkinlikleri örneklerle ortaya koymuştur.

“Yazılı Anlatım ve Unsurları” isimli dördüncü bölüm, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim üyesi olan Hasan Bağcı tarafından hazırlanmıştır. Yazılı anlatımın temel unsurları olarak kabul edilen konu, plan, kelime, cümle, paragraf ve başlık kavramları birçok örnekle beraber sunulmuştur.

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü’nden Mehmet Akif Çeçen’in yazdığı beşinci bölüm “Yazma Eğitimi Açısından Metin Bilgisi” ismini taşımaktadır. Çeçen, yazma eğitimi çatısı altında metin bilgisi ile ilgili kavramlardan ve metinsellik ilkelerinden söz etmiştir.

“Yazma Eğitiminde Anlatım Tarzları ve Öğretimi” isimli altıncı bölüm, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim üyesi Özey Karadağ tarafından yazılmıştır. Bu bölümde, anlatım tarzlarının öğretimi örnek uygulamalarla ortaya konulmuştur.

Eserin editörlüğünü üstlenen Murat Özbay’ın üzerinde çalıştığı yedinci bölüm ise, “Yazma Eğitiminde Noktalama ve İmla” adını taşımaktadır. Bu bölümde, öğretim programlarında noktalama ve imlânın nasıl ele alındığı açıklanmıştır.

Eserin son bölümü ise Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim üyelerinden Ali Göçer’in hazırladığı “Yazma Çalışmalarını Değerlendirme” isimli bölümdür. Göçer, burada yazma eğitimini ölçme ve değerlendirme açısından değerlendirmiş ve nasıl yapılacağını örneklerle izah etmiştir.

Her bölüm kendi içinde bir bütünlüğe sahiptir ve kitabın tamamı incelendiğinde yazma eğitimi ile ilgili birçok hususun aydınlığa kavuştuğu görülmektedir. Her bölümün sonunda, yazarının yararlandığı eserler kaynakçalarla belirtilmiş ve yazarların akademik özgeçmişlerine, eserlerine yer verilmiştir. Uygulama ile ilgili bölümlerde yazarlar örnek etkinliklere, tablolara, metinlere yer vererek araştırmacılar ve özellikle öğretmenler için eserin daha işlevsel bir özellik kazanmasını sağlamışlardır. Tüm bunların yanında, kitabın sonunda bir indekse yer verilmiş olsaydı kullanımı daha da rahat olurdu kanaatindeyiz. Eserin, Türkçe ve sınıf öğretmenleri ve öğretmen adayları, alanla ilgili araştırmacılar için faydalı olacağı, bu alandaki ihtiyaca cevap vereceği inancındayız. Kitabın ortaya çıkışında emeği geçmiş tüm akademisyenlere teşekkür eder, eserin okuyucusuna, meraklısına ulaşmasını temenni ederiz.

NESLİHAN AKAR¹

¹ SAÜ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bölümü YL öğrencisi.